

BRANCHEFORENINGEN

**DANSKE
BYGGECENTRE**

Øjebliksbillede

4. kvartal 2015

DB Øjebliksbillede for 4. kvartal 2015

Introduktion

Omsætningen i landets byggecentre var i 4. kvartal en anelse over niveauet i samme periode sidste år, og dermed fortsætter den positive udvikling.

Samtidig fortsætter den intense priskonkurrence dog, og det er fortsat omkostningerne til arbejde, der driver indekset for byggeomkostninger frem.

Væksten er fortsat på nulpunktet. Det samme er renten og inflationen. På trods af det, er investeringsniveauet hos danske virksomheder fortsat langt under det generelle niveau i Norden. Det samme gælder udviklingen i BNP, hvor Danmark fortsat halter efter vores nabolande og EU generelt. Samtidig investerer danskerne fortsat ikke i deres boliger.

Til gengæld fortsætter ledigheden med at falde, og i løbet af det sidste år er beskæftigelsen i byggeriet steget markant.

Denne positive udvikling afspejler sig også i omfanget af påbegyndte boligbyggerier, som for første gang i længere tid er positiv.

Politiske anbefalinger

På baggrund af ovenstående må vi fortsat appellere til politikere, at de har ensidigt fokus på en vækstdagsorden. Særligt finder vi det problematisk at privatforbruget og virksomhedernes investeringsniveau er så lavt.

Vi forlænger dermed vores opfordring fra sidst, om at den bebudede skattereform tager direkte sigte på at gøre det mere attraktivt at arbejde og skabe indkomst, som kan bruges på forbrug og investeringer.

Samtidig håber vi, at det fortsat er regeringens ambition at kigge fordomsfrit på den igangsatte evaluering af ROT-ordningen i Sverige, og retter den danske ordning til i det omfang erfaringerne fra Sverige kan omsættes til forøget aktivitet i byggeriet. Også med henblik på at fremme omstillingen til en mere energieffektiv boligmasse.

Dansk økonomi

	2014		2015			2014	2015*	2016*
	3. kvrt.	4. kvrt.	2. kvrt.	3. kvrt.	4. kvrt.			
	-- realvækst i forhold til kvrt. før, pct.--							
BNP	0,7	0,2	0,2	-0,5	0,2	1,3	1,2	1,9
Privat forbrug	-0,4	1,4	-0,1	0,8	0,2	0,5	2,1	1,7
Offentligt forbrug	0,6	-0,2	0	-0,3	-0,2	0,2	0,9	0,8
Faste Bruttoinvesteringer	1,3	1,7	0,8	-1,3	0,9	4,0	0,8	2,7
- Boligbyggeri	1,3	-0,1	-0,4	-1,3	-2,4	3,1	-0,3	5,0
Lagerinvesteringer	-0,3	-0,4	0,4	0,3	0,1	0,3	-0,3	0,3
Import	0,7	0,3	-3	0,4	-0,2	3,3	-1,3	4,6
Eksport	1,3	-0,4	-2,9	-1,4	0,1	3,1	-0,9	4,3
Indenlandsk efterspørgsel i alt			-0,9	-0,2	0,2	1,9	0,4	--

Anm.: *Forventer pba. Finansministeriets prognoseoversigt (Økonomisk Råds vurdering) (december 2015)

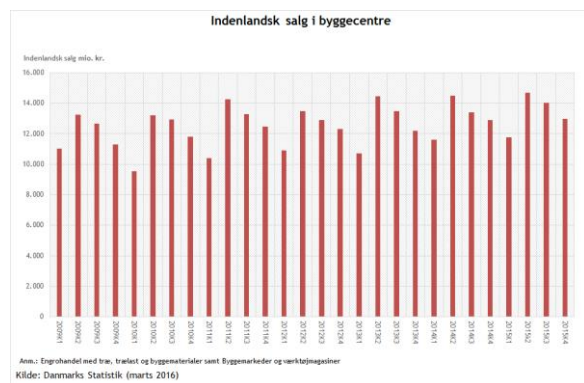
Kilde: Danmarks Statistik (marts 2016) og Finansministeriets økonomiske redegørelse (december 2015)

Væksten i dansk økonomi er fortsat på nulpunktet. I forhold til 3. kvartal steg BNP og privatforbruget kun med 0,2%. Det offentlige forbrug faldt med -0,2%. Den svage fremgang viste sig også i importen og eksporten, som henholdsvis faldt med 0,2% og steg med 0,1%.

Desværre er den beskedne vækst i Danmark ikke et udtryk for en generel stilstand i europæisk økonomi. Hvis vi måler i 2010-priser og sæsonkorrigerer, viser tal fra Eurostat, at landene omkring os, EU28, Norge og Sverige, alle har haft en fornuftig vækstudvikling siden 2009. EU(28) og Norges økonomi er i denne periode vokset med ca. 8%. Og Sverige og Storbritannien er vokset med henholdsvis 19 og 13%. Til sammenligning er dansk økonomi kun vokset ca. 3,5%.

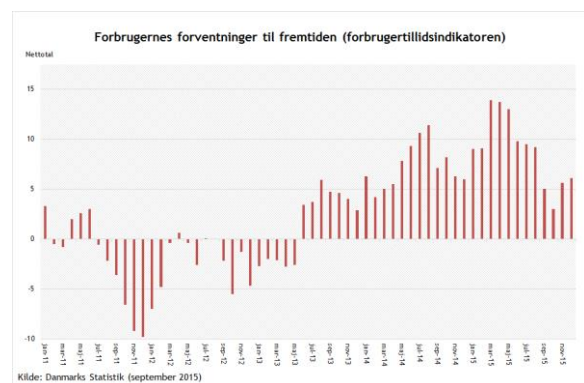
Byggecentrenes omsætning

Omsætningen i landets byggecentre var i 4. kvartal på 12,959 mia. kr. Det er knap en én mia. mindre end 3. kvartal. Og dermed er udsvinget noget større end det plejer at være fra 3. til 4. kvartal. Det skal dog med, at 3. kvartal var usædvanlig godt, hvilken måske kan forklare, hvorfor der har været en noget større tilbagegang. Det er til gengæld en anelse mere end samme periode sidste år, hvor omsætningen var på 12,900 mia. kr. Det er samtidig den højeste omsætning i 4. kvartal siden 2009 (hvor vores opgørelse stopper).

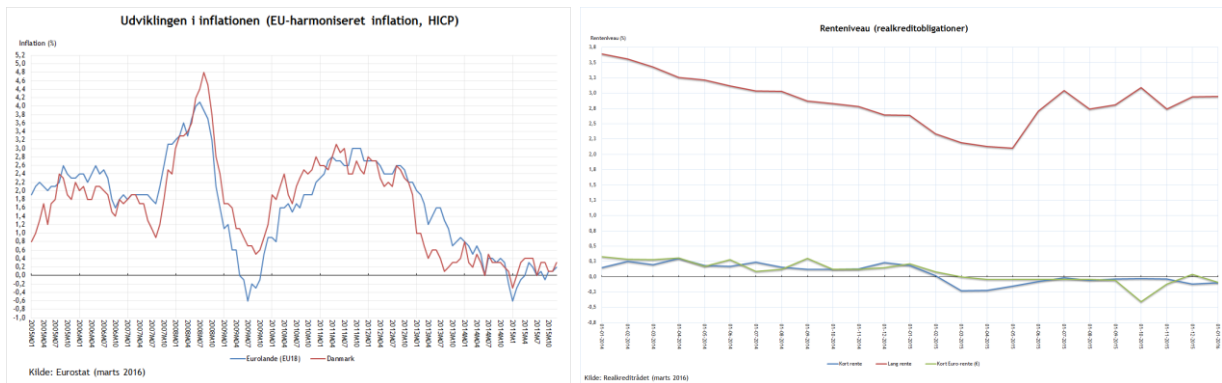

Danskerne ser uændret på fremtiden

Forbrugertilliden er omtrent uændret i forhold til september (sidste måned i 3. kvartal). Den er således noget lavere end i de foregående kvartaler, hvor den har ligget mellem 9 og 14. Men niveauet er faktisk identisk med 4. kvartal 2014.

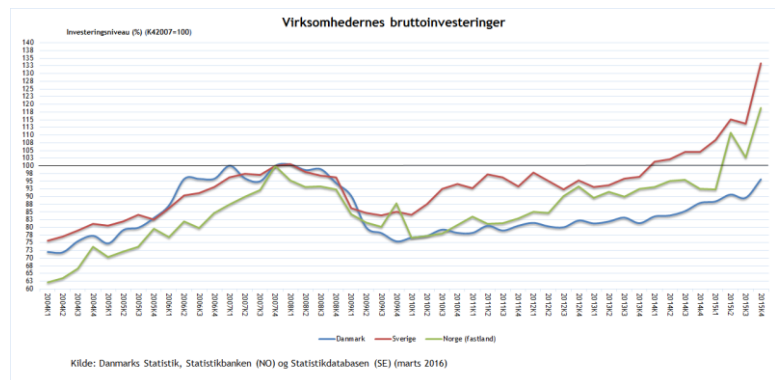
Inflation og rente

Inflationen i EU (EU18) steg i løbet af 4. kvartal fra 0,1 til 0,2. Selvom der næsten er tale om ingen inflation - og et langt stykke fra inflationsmålet på to procent, er det værd at bemærke, at deflationen ser ud til at være slut. Således har inflationen, med undtagelse af september, været positiv. I Danmark steg inflationen igennem 4. kvartal fra 0,1 til 0,3. Det er 0,2 %point mindre end toppen i juli, hvor den var på 0,5. Men for Danmark er det også positivt, at inflationen trods alt har været positiv igennem det meste af 2015.

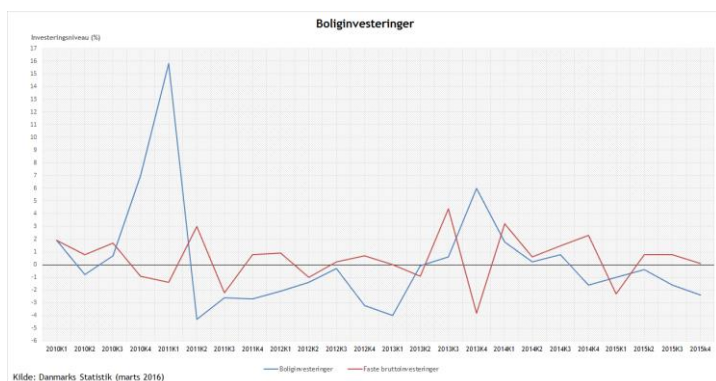
Ligesom inflationen ligger renteniveauet fortsat og roder rundt omkring nul. Pr. 1. januar 2016 var den korte rente på -0,1. Det er et fald på 0,07 i forhold til 1. oktober, hvor den var på 0,03 procent. Den lange rente er på 2,95. Det er 0,14 mindre end 1. oktober. Det er omtrent identisk med niveauet for 2015 og 2014. Til gengæld var euro-renten styrket pr. 1. januar i forhold til 1. oktober fra -0,41 til -0,09 pr. 1. januar.

Danske virksomheders investeringer er fortsat langt under niveauet i Norden generelt
Investeringsniveauet i Danmark har været opadgående fra 3. til 4. kvartal. Fra indeks 89,6 (i forhold til 4. kvartal 2007) til indeks 95,6. Der er dog stadig langt op til niveauet og udviklingen i vores nabolande, Norge og Sverige, som i 4. kvartal ligger på indeks 119 og 133. Specielt Sverige har oplevet en markant fremgang i investeringsniveauet i løbet af 3. kvartal.

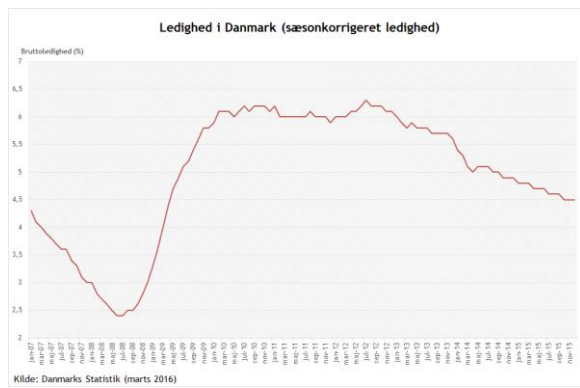
Lånelysten hos danske virksomheder har ikke udviklet sig i 3. kvartal, og niveauet i slutningen af 4. kvartal var således på indeks 112,6 (ift. december 2007). Det er 0,2 %point lavere end i september. Der er ikke sket nogen forskydning i mellem andelen af realkredit- og banklån.

Boliginvesteringer halter stadig efter
Boliginvesteringerne faldt med 2,4 %point fra 3. til 4. kvartal. Boliginvesteringerne er nu faldet i fem kvartaler i træk. Det er særlig problematisk eftersom virksomhedernes samlede investeringer udelukkende er steget i samme periode.

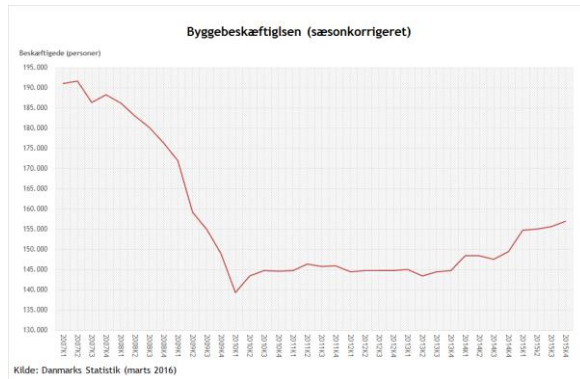

Fortsat nedgang i ledigheden

Beskæftigelsen i Danmark er fortsat et lyspunkt. Den faldt med 0,1 %point fra 3. til 4. kvartal, så den nu er på 4,5%. Det er samtidig 0,4 %point lavere end 4. kvartal 2014. Det er det laveste niveau siden 2. kvartal 2009.

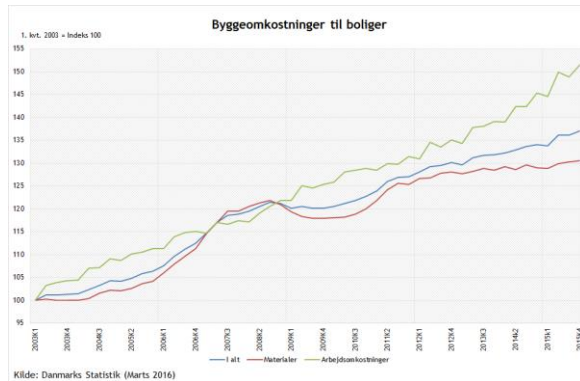

Selvom byggebeskæftigelsen ikke voksede fra 3. til 4. kvartal, er det stadig positivt, eftersom beskæftigelsen alt i alt er vokset med 7.000 beskæftigede, eller ca. fem procent siden 4. kvartal 2014. Den positive udvikling gælder både bygge- og anlægsbeskæftigelsen, som er vokset henholdsvis med 3.600 og 2.800 beskæftigede.

Materialer er stadig billige

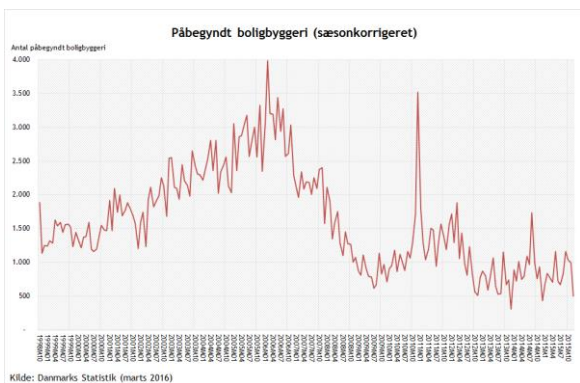
Når vi kigger på prisudviklingen inden for opførelse og renowing af byggeri, er der sket en mindre stigning. Indekset er nu på 137, hvilket er knap en procent højere end i 3. kvartal og ca. 3,2 %point højere end 1. kvartal.

I samme periode, fra 1. til 4. kvartal, er indekset for materialer steget med 1,6 %point. Tilsvarende er indekset for arbejdsomkostningerne steget fra 144,6 til 151,4.

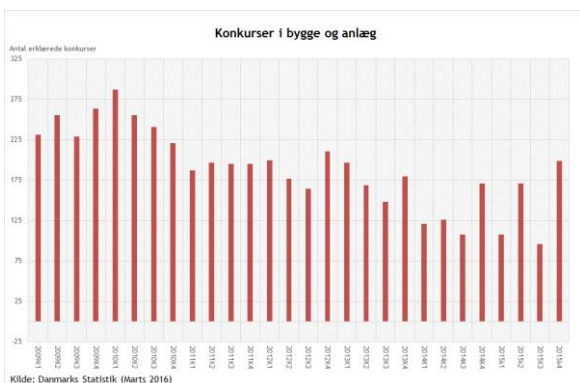
Stigning i nybyggeriet

I 4. kvartal blev der anslået påbegyndt 2.500 nye boligbyggerier. Det er næsten 400 mere end i samme kvartal 2014. Eller en stigning på 18%. Det er rigtig fornemt i lyset af, at udviklingen de seneste kvartaler har været markant dårligere end de sammenlignelige kvartaler i de foregående år. Det er dog vigtigt at notere, at tallene for påbegyndt boligbyggeri skal tages med et væsentligt gran salt, da de historisk har været noget usikre. Men vi kan dog formode, at tallene er udtryk for en tendens.

Flere konkurser i 4. kvartal

På trods af den flotte udvikling i både byggebeskæftigelsen og antallet af påbegyndte boligbyggerier, har der i 4. kvartal været en meget højt antal konkurser i byggeriet. Således var der i 4. kvartal 199 konkurser. Det er knap 20 flere end i samme kvartal 2014.

Konjunkturindikator

Overordnet ser byggeriet skeptisk på fremtiden (de kommende tre måneder). Men dog mindre end hidtil. I december var den sammensatte konjunkturindikator på -6. Det er en fremgang på 6 i forhold til september, hvor den var på -12. Forventningerne er - måske forståeligt - positive. Til gengæld er forventningerne til den fremtidige ordrebeholdning fortsat noget negative, -23. Det er stort set uændret i forhold til sidste kvartal. Det skal dog bemærkes, at tallene så nogenlunde tilsvarende ud i samme periode sidste år. Det kan derfor forventes, at det er nogle sæsonbestemte forventninger, der spiller i de adspurgtes vurdering.

